

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Історія розвитку
1885
2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ

1885 – 2010

За редакцією проф. В. І. Ніколаєнка

ББК 74.58г. X-23
ІЗ5
УДК 378(09)

Рецензенти:

М. М. Олійник, д-р історичних наук, професор Белгородського державного університету,

М. П. Требін, д-р філософських наук, професор Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого

Автори:

В. І. Ніколасико, В. В. Кабачек, С. І. Мешковая,
Я. В. Мотенко, І. В. Мусієнко, Ю. І. Озерський,
М. К. Подольський, Р. О. Пономаренко, Л. П. Савченко,
В. І. Силантьєв

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Історія розвитку. 1885–2010 / уклад.: В. І. Ніколасико, В. В. Кабачек, С. І. Мешковая [та ін.] ; за ред. В. І. Ніколасика. – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – 408 с.: іл.

ISBN 978-966-593-830-9

Присвячується 125-річчю Харківського національного технічного університету «ХПІ». Розглядаються основні етапи розвитку одного з найстаріших технічних вузів України. Розкрито життя та діяльність багаточисельного колективу, політичних і громадських організацій інституту. Показано його внесок у підготовку інженерно-технічних і наукових кадрів, розвиток вітчизняної науки і техніки. Висвітлюється участь студентів та викладачів інституту у революційному русі, в індустріалізації 20–30-х рр., Великій Вітчизняній війні та мирному будівництві у післявоєнний час і в роки розбудови незалежності України.

785917

ББК 74.58г. X-23

ISBN 978-966-593-830-9

© В. І. Ніколаєнко, 2010
© НТУ «ХПІ», 2010

ЗМІСТ

Передмова	4
Витоки	
Заснування інституту і налагодження навчального процесу	12
Організація наукової роботи	22
Громадське життя	26
В умовах становлення радянської вищої школи	
Зміни в управлінні та структурних підрозділах інституту	33
Реорганізація навчального процесу	48
Пролетаризація	53
Українізація	60
Напрямки наукових досліджень	70
Суспільно-політичне життя	76
В тривожні 30-ті	
Структурна перебудова	85
Навчально-методична робота	94
Наукова діяльність	102
Ідеологічна та культурно-масова робота	109
Війна	
На фронті і в тилу	120
В окупованому Харкові	134
Повернення	141
Відродження	
Відбудова та об'єднання інститутів	148
За новими навчальними програмами	156
Наука і промисловість	163
Суспільне життя	174
В умовах НТР	
Кузня інженерних та наукових кадрів	181
Центр науково-дослідної роботи та створення нової техніки	196
Виховна робота	223
На рубежі віків	
В пошуках нових форм і напрямків навчальної роботи	234
Один з провідних центрів науково-дослідної роботи в Україні	290
Шляхом інтеграції у європейський і світовий освітній та науковий простір	336
Громадське життя, культура, спорт	361
Післямова	392
Іменний показник	195